

glasilo delovne organizacije tovarne obutve *Peke* tržič

NEKAJ MISLI O PLANIRANJU

Začele so se priprave za izdelavo vseh vrst planov za srednjeročno obdobje od leta 1980 do 1985. Vsaka celica naše družbene skupnosti od temeljnih organizacij do krajevnih skupnosti mora pripraviti svoj plan dela in razvoja za naslednjih pet let, te načrte pa je potrebno uskladiti nato v okviru občine in naprej preko republike do federacije.

Gledano z vseh strani je planiranje zelo pomembno prizadevanje. Ob tem bi lahko uporabili naš stari ljudski pregovor, ki pravi: »Kakor boš sejal, tako boš želel«, ali »Kakor si boš postlal, tako boš ležal«.

Ko se zavedamo pomembnosti in posledic planiranja, je verjetno koristno, da ob začetku dogovarjanja o planih omenim nekaj misli ali celo predlogov:

V tekočem planskem obdobju, ki traja še do konca 1980. leta usnjarska in usnjarsko-predelovalna industrija ni bila kaj prida izpostavljena. Posebno v naših republikah načrtih je bila kar nekoliko omalovaževana in ji nismo pripisovali nikakršnega razvoja misleč, da sta to panogi, ki za razvite sredine nimata bodočnosti. Taka plan-

ska gledanja so nas postavljala na rep pri odobravanju kreditov in sploh pri vseh družbenih pospeševalnih prijemih, tako da smo morali živeti le v okviru svojih možnosti in obremenjeni z vsemi dajatvami pri najvišjih stopnjah.

Kaj pa je pokazalo življenje v tem zadnjem obdobju? Obe panogi – usnjarska in čevljska sta bili eni od redkih, če ne celo edini, ki sta poslovali devizno aktivno in sta bistveno pomagali pri uravnoteženju devizne plačilne bilance. Skupna akumulacija in prispevki v lastno osnovo za razširitev so bili večji od povprečja v gospodarstvu Slovenije. Nižji od povprečja so bili osebni dohodki, kar pa pomeni, da smo delavci v teh panogah zavestno skrbeli za svoj razvoj in za napredek panoge, ker smo bili prepričani, da imamo še možnosti obstoja in razvoja.

Te možnosti razvoja moramo utemeljiti in uveljaviti sedaj ob dogovarjanju za naslednje srednjeročno obdobje. Mislimo, da so dosežena produktivnost v tej panogi, sposobnost vključevanja v mednarodno menjavo, primerna akumulativnost, uveljavljene najcenejše prodajne poti preko lastnih trgovskih organizacij doma in na tujem in ne nazadnje tudi prizadevnost delavcev prav gotovo premoženje, ki ga ne moremo zanemariti. Obratno, treba je poiskati možnosti, da se te dobrine še boljše izkoristijo in dajo še boljše rezultate.

Naj to naše razmišljanje podkrepimo še z ugotovitvijo italijanskih gospodarstvenikov, ki pravijo, da je italijanska čevljska industrija eden nosilnih stebrov italijanskega gospodarstva in jo postavljajo ob bok avtomobilski industriji, kakor piše tržaški slovenski tednik »Gospodarstvo«.

Janez Kališnik

DAN ZMAGE NA ČEVDRCAH

9. maja je bila tako kot vsako leto na Čevdrcih proslava v počastitev dneva zmage. Pred spominskim obeležjem na jasi, kjer je bila 26. julija 1941 ustanovljena tržaška četa, se je zbralo okoli 200 udeležencev.

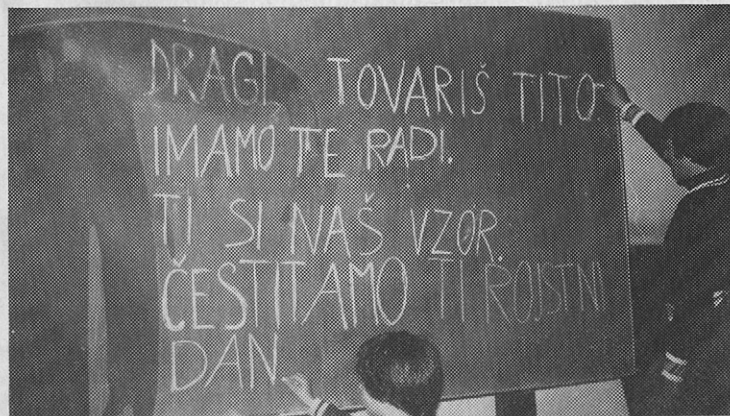
Spominsko obeležje je vgradila in prevzela pokroviteljstvo naša delovne organizacija, oskrbuje in vzdržuje pa ga organizacija sindikata.

Med udeleženci na proslavi je vsako leto tudi IVAN ŠTUCIN-ŽANA. Na jasi na Čevdrcih je bil prvič tistega dne ko so ustanovili prvo tržaško četo in si zadali nalogo pregnati sovražnika in osvoboditi domovino. Živo se še spominja podrobnosti iz tistih prvih dni oboroženega upora proti sovražniku:

»Takrat sem živel v Kranju. Peter Uzar je tudi meni poslal pošto naj pridem ob določenem času na jaso nad Veternim. To je bilo pravzaprav srečanje tržaških delavcev – komunistov. Formirali smo četo, ki je že prvega avgusta odšla proti Poljani, kjer se je združila s Kranjsko četo. 4. avgusta pa smo se vključili v Storžiški bataljon.

Vse akcije so se načrtovale na Čevdrcih, izvajali pa smo jih na različnih krajih.

Vsi smo bili začetniki, brez orožja in izkušenj. Imeli smo samo železno voljo, kjer pa je volja je tudi pot do cilja.«

Iz šol in vrtcev enak iskren pozdrav: TOVARIŠ TITO, IMAMO TE RADI! Titov rojstni dan je praznik vseh mladih.

Štafeta mladosti je na svoji dva meseca dolgi poti potovala tudi skozi roke mladincev iz Ludbrega. Mesto obsijano s soncem je štafeto dočakalo 10. maja. V imenu delavcev Budućnosti je štafeto pozdravil mladinec Mirko Oreški.

PRAVILNIK O DELOVNIH RAZMERJIH IN DISCIPLINSKA ODGOVORNOST

Zakon o združenem delu daje v določbah, ki govorijo o delovnih razmerjih, še poseben poudarek odgovornosti delavca. Morda se še vedno premalo zavedamo, da je pravica v združenem delu neločljivo povezana z obveznostjo, ki jo ima delavec, saj vsako ustvarjalno delo nalaga delavcu dolžnosti in če le-te krši, mora biti odgovoren.

Iz te intencije zakona izhaja tudi naš pravilnik o delovnih razmerjih, ki v poglavju »Odgovornost za delovne obveznosti in škodo«, podrobneje določa kršitve delovnih obveznosti, organe, ki te kršitve ugotavljajo in po izvedenem postopku izrekajo disciplinske ukrepe.

Disciplinska komisija

Že pred sprejetjem novega pravilnika o delovnih razmerjih smo se v naši delovni organizaciji dogovorili, da bomo izvolili skupno disciplinsko komisijo za vse TOZD, ki so na območju Tržiča. Delavci v TOZD Mreža in TOZD Trbovlje imajo svoji disciplinski komisiji. Komisija je sestavljena iz petih članov, od katerih enega izvoli Skupščina občine, to je tako imenovani zunanji član, drugi pa so delavci iz posameznih TOZD.

Disciplinski ukrepi

V novem pravilniku so natančno naštetje lažje in hujše kršitve delovnih obveznosti, za katere lahko disciplinska komisija izreče naslednje disciplinske ukrepe:

- opomin,
- javni opomin,
- razporeditev na drugo delo, oziroma k nalogi, kjer se zahteva ista ali neposredno nižja stopnja strokovne izobrazbe ali z delom pridobljenih delovnih zmožnosti, največ za dobo enega leta,
- denarna kazen,
- prenehanje delovnega razmerja.

Ukep, ki je izrečen kršilcu, je prilagojen stopnji krivde in odgovornosti, teži dejanja in škodljivim posledicam, ki so s kršitvijo nastale delavcem v TOZD. Novost, ki jo je prinesel zakon o združenem delu, je tudi denarna kazen, ki pa se lahko izreče le za nekatere določene hujše kršitve, ter je limitirana do 10 % prejetega akontacije na osebni dohodek v mesecu, ko je delavec kršil delovne obveznosti.

Disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja je najtežja sankcija, z daljnosežnimi posledicami, kar mora disciplinska komisija upoštevati in se odločiti za ta ukrep samo v najhujših primerih kršitev delovnih obveznosti. Kakor denarno kazen je mogoče tudi ukrep prenehanja delovnega razmerja pogojno odložiti za določen čas, ki pa ne sme biti daljši od enega leta.

Disciplinski postopek

Kadar kdo krši delovno disciplino, ima vsak delavec pravico dati pobudo za uvedbo disciplinskega postopka, predpostavljeni pa to mora storiti, če gre za hujšo kršitev. Poizvedbe, zbiranje dokazov in predhodna zaslišanja opravi delavec v pravnem oddelku, ki po končanem pripravljalnem postopku predloži celoten spis predsedniku disciplinske komisije. Člani disciplinske komisije ugotavljajo krivdo in odgovornost delavca ter izrekajo ukrepe na javni glavni obravnavi, kjer se izvedejo še preostali dokazi, ki so potrebni, da se ugotovijo vsa pomembna dejstva v zvezi s kršitvijo, kršilec pa ima pravico do ponovnega zagovora in drugih pravnih dejanj. Po končani obravnavi, ko se ugotovi dejansko stanje, disciplinska komisija ob upoštevanju vseh subjektivnih in objektivnih oziroma olajševalnih in obtežujočih okoliščin, izreče primeren ukrep, ki bo vzgojno vplival na kršilca in tudi na druge. Delavec prejme pismeni odpravek sklepa komisije, v katerem je poleg navedbe kršitve in izrečenega ukrepa podan tudi pravni pouk. Če se kršilec ali predlagatelj ne strinja z izrečenim ukrepom, lahko v roku osmih dni vloži na delavski svet TOZD ugovor zoper sklep disciplinske komisije.

Pri postopku naj omenimo še nekaj določb, ki varujejo pravice delavcev. Najpomembnejše je določilo, ki omogoča delavcu, da pri vseh dejanjih disciplinskega postopka sodeluje tudi IO OOS, ki lahko kršilca tudi zastopa, če ta to zahteva ali v to privoli. Po 1 letu od pravnomočnosti sklepa se ukrep izbriše in se šteje, da zoper delavca ni bil izrečen. To pa seveda le v primeru, če v tem roku ne stori nobene nove kršitve delovnih obveznosti. Uvedba in vodenje postopka zaradi kršitve delovne obveznosti zastara v enem letu, odkar je bila kršitev storjena, izvršitev ukrepa pa zastara v 60 dneh od dneva vročitve dokončnega sklepa, s katerim je bil izrečen. Kot zadnje dejanje v disciplinskem postopku je treba poudariti tudi pravico do sodnega varstva, ki jo imata kršilec in predlagatelj postopka. Pomembno je,

da varstva pravic pri sodišču združenega dela ne more zahtevati delavec, ki se ni najprej obrnil na pristojni organ v TOZD – to je DS, in sicer v 30 dneh od vročitve drugostopenjske odločbe.

Novost v pravilniku o delovnih razmerjih je tudi določba, ki govori o pavšalni odškodnini. O plačilu le-te bo odločila komisija za delovna razmerja, in sicer v tistih primerih, kjer natančnega zneska povzročene škode ni mogoče ugotoviti in jo bo dolžan delavec plačati v okviru kriterijev, določenih v pravilniku. Za večje in določljive škode pa se uvede postopek za ugotavljanje odgovornosti delavca za povzročeno škodo.

Za ilustracijo, kako kršimo delovno disciplino v naši delovni organizaciji, naj navedem nekaj števil, ki se nanašajo na disciplinske postopke, uvedene v lanskem letu. Vseh prijav kršitev je bilo 224, in sicer po TOZD: Obutev – 86, Poliuretan – 61, Gumoplast – 16, Trbovlje – 18, Mreža – 23, Orodjarna – 6, Komerciala – 2, DSSS – 12.

Najtežji ukrep prenehanje delovnega razmerja je bil izrečen v šestih primerih. Pogojno je prenehalo delovno razmerje 18 delavcem, trije kršilci so bili začasno razporejeni na druge dela in naloge, 29 je bil izrečen javni opomin, 52 opomin, 5 delavcev pa je bilo oproščenih krivde. 68 disciplinskih postopkov se je nadaljevalo še v letu 1979, DS so obravnavali štiri ugovore zoper prvo-stopenjske odločbe. V treh primerih so bili izrečeni milejši ukrepi, v enem pa je delavski svet potrdil sankcijo, ki jo je izrekla disciplinska komisija.

Kot kaže statistika, število kršitev iz leta v leto narašča. Največ je neopravičenih izostankov, netovariških odnosov, vinjenosti na delu, zamujanja in podobno. Zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da je precej kršilcev povratnikov. Očitno je, da na mnoge delavce izrečeni ukrepi ne delujejo vzgojno in so do dela in svojih dolžnosti še vedno premalo skrbni.

Prevečkrat zahtevamo le svoje pravice in radi pozabljamo, da smo z delom prevzeli tudi obveznosti, ki jih moramo izvrševati. V ta okvir lahko uvrstimo tudi vsakdanje manjše kršitve, ki se ne obravnavajo v disciplinskem postopku, pa večkrat močno vplivajo na produktivnost. Tu mislimo predvsem na neefektivno izrabo delovnega časa, na zamujanje na delo, izogibanje delovnim dolžnostim in mnoge druge nepravilnosti, ki so največkrat posledica prešibke delovne zavesti. Vse kršitve delovnih obveznosti hromijo proizvodni proces in ustvarjajo neugodne delovne razmere.

Prizadevati si moramo, da bo takih negativnih pojavov čim manj, proti kršiteljem pa bomo ukrepali po določilih pravilnika o delovnih razmerjih.

Iz pravnega oddelka

KVIZ MLADIH DELAVCEV

V Slovenskih Konjicah je bil 18. maja KVIZ mladih delavcev v usnjarsko predelovalni industriji. Kviz je organizirala osnovna organizacija zveze socialistične mladine KONUS Slovenske Konjice.

V tekmovalnem delu so nastopile ekipe LILET, Maribor, PLANIKA Kranj, ALPINA Žiri, KONUS Slovenske Konjice, TOKO Domžale in PEKO Tržič. Temi kviza sta bili: 60-letnica SKOJ in kronika Slovenskih Konjic. Po rednih vprašanjih sta imeli enako število točk ekipe KONUS in PEKO. Po dramatični borbi je nato zaslužno zmagala naša ekipa in osvojila velik kristalni pokal. Našo ekipo sta sestavljala mladince Marija Cotelj iz tehničnega sektorja in Andrej Osterman iz orodjarne.

Po tekmovalnem delu je bil še zabavni program v katerem je nastopil ansambel Novi Fosili in modna revija z izdelki KONUSA. Zaključek s plesom je bil v tovarniški menzi KONUSA.

Omeniti je treba izredno tople sprejem domačinov in dobro organizacijo prireditve, poleg tega pa še pomembno povezovanje mladih z mladimi podobne industrije in navezovanje prijateljskih stikov med mladino. Omenjena prireditve je svoj namen dosegla.

Sašo Uranjek

Sašo Uranjek je v vrste Zveze socialistične mladine PEKO vnesel nov močan delovni in organizacijski elan. Za uspešno vodenje Koordinacijske konference ZSMS in za aktivno delo v samoupravnih organih je dobil priznanje občinske konference ZSMS Tržič. Priznanje je dobil tudi predsednik osnovne organizacije ZSMS v TOZD Obutev Peter Barber.

TUDI V RADOVLJICI PRENOVLJENA PRODAJALNA

5. maja smo odprli v Radovljici preurejeno prodajalno PEKO.

Prodajalna je bila za sedanjí obseg prodaje prostorsko utesnjena. Prodajni prostor je po preureditvi povečan za skoraj dvakrat.

ZA BOLJŠI USPEH

Z letošnjim poslovanjem v TOZD IZDELAVA ZGOR-
NJIH DELOV TRBOVLJE nismo zadovoljni, smo ugotovili
člani skupnega delavskega sveta na svojem 10. zasedanju
in sklenili, da je potrebno sedanje stanje analizirati in iz-
boljšati. To je naloga tako delavcev in vodstva TOZD, kot
strokovnih služb, družbenopolitičnih organizacij in samo-
upravnih organov. Tega ne bomo zmogli, če bomo delovali
vsak posebej, ampak je potrebno akcijo speljati z združe-
nimi močmi kot enotna organizirana subjektivna sila.

Če poskušamo naštetí nekatera odprta vprašanja in jih
osvetliti z dosedanjimi prizadevanji ter predlagati možna
nadaljnja prizadevanja, potem je potrebno pogledati že na
same začetke TOZD.

Nezaposlene ženske v rudarskih Trbovljah in potrebe
PEKA po zgornjih delih obutve so privedle do odločitve, da
se zgradi obrat v Gaberskem. Strokovni kadri so bili na
začetku izključno iz matične tovarne. Po začetnih težavah
se je proizvodnja povečevala in zmanjševala se je razlika
med izdelavami zgornjih delov v Tržiču in Trbovljah. Tako
so bile norme lani v Trbovljah presežene samo 4,4 % manj
kot v izdelavi zgornjih delov 512, v letošnjih prvih treh
mesečih pa je ta razlika narasla spet na 7,7 %. Normativi so
enaki, prav tako tehnologija in strojni park, zato izvira
razlika v znanju organizacije strokovnega vodenja ter se-
veda motiviranosti vseh, kar se odraža v različni prizadev-
nosti. Nedvomno smo torej ljudje, delavci ključ do uspeha.
Kadrovskim vprašanjem je bila doslej posvečena velika
pozornost od strokovnega usposabljanja in pridobivanja
ustreznih kvalifikacij do praktičnega usposabljanja na
delovnih mestih in sami matični tovarni. Ne bi mogli trdi-
ti, da je bil uspeh vseh teh prizadevanj popoln, zato bi bilo
nujno posvetiti pozornost:

- prirezu, kjer se ustvarjajo največji prihranki na osnovnem materialu

- razporejanje dela v šivalnici s poudarkom na ustrezno usposabljanje in zasedenost posameznih kapacitet

- sprotnemu ustvarjanju kakovosti.

Ob večji storilnosti in realizaciji bo tudi materialna
osnova TOZD večja in boljši bodo osebni dohodki. Po-
membno področje, ki ga bo potrebno izboljšati, je medse-
bojno sprotno obveščanje. Nujno bo spoznati, da je TOZD
najprej integralen del delovne organizacije in da le takrat
lahko normalno deluje.

Krajša prekinitev dela v aprilu, ki je bila sicer posledica
netakojšnje vročitve izplačilnih kuvert drugi izme-
ni, je resno opozorilo, da je potrebno sedanje stanje izbolj-
šati. Prav je, da o tem pišemo, zato predlagam, da o tej
problematici napiše svoje mnenje tudi nekdo iz TOZD
Trbovlje. Prepričan sem, da ob skupnih naporih uspeh ne
more izostati.

Božidar Meglič

Z otvoritve v Radovljici.

Na občinskem tekmovanju enot civilne zaščite v Ludbregu je ekipa iz Budućnosti osvojila prvo mesto in pravico sodelovanja na regionalnem tekmovanju v Čakovcu, kjer pa so zasedli tretje mesto. Ekipa iz Budućnosti z osvojenim pokalom.

Pripravljalet partij v priročnem skladišču v izdelavi
zgornjih delov Trbovlje **METOD LESKOVŠEK** je poleg
svojega dela, ki ga opravlja dve leti – prej je bil prirezova-
lec v proizvodnji – aktiven tudi v sindikalni organizaciji.
Dobro ve, kje so meje odgovornosti in delovne dolžnosti.
V Trbovljah je sindikat prisoten na vseh področjih. Vča-
sih, kot sam pravi, tudi v primerih, ko bi stvar morali rešiti
že na relaciji delavec – nadrejeni (predelavec). Močno ga
skrbi delovna disciplina, ki je v močnem upadanju, od tod
izvira tudi večina težav v njihovem kolektivu.

V VELENJU NOVA PRODAJALNA

V Velenju ni težko priti do čevljev PEKO. Prodajajo jih v trgovini ERA, 11. aprila pa je bila odprta tudi naša nova poslovalnica. Lokal smo odkupili in opremili za naše prodajne razmere.

Prodajni prostor je za tri prodajalke kar prevelik, posebno ob navalu kupcev, ki jih glede na promet res ni malo. Vztrajno išče-

Naša 130. poslovalnica Velenje.

Marinka, Marija in Darja prodajalke v novi poslovalnici Velenje

jo dodatno delovno moč, a je ob pomanjkanju trgovskega kadra v Velenju ni lahko dobiti.

Poslovodkinja MARINKA SLATINŠEK pravi, da je dom zamenjala kar za trgovino. Po 15. letih je prišla iz poslovalnice Šoštanj v Velenje. Z njo je prišla tudi učenka DARJA STVARNIK, MARIJA TAVČAR pa je novinka.

Delajo deljen delovni čas, gledano na sedanje razmere in promet pa že razmišljajo o tem, da bi bila trgovina odprta ves dan.

Začetne težave so po dveh mesecih že mimo. Kažejo pa se nekatere gradbene pomanjkljivosti, ki se pokažejo šele potem, ko je lokah v uporabi. Vse drobne neprijetnosti pripisujejo začetku in neutečenosti. Slabe volje niso bile niti takrat, ko je bilo treba v dnevih pred prvim majem ročno seštevati ves denar in obveznice.

PISMA UREDNIŠTVU

OBUČA BEZ PROIZVODNIH DEKLARACIJA

Kako je sezona proljeće—ljetu 1979 za isporuku obuće pri kraju, osvrnuo bi se na neke propuste koji su se događali kod isporuke obuće koju smo primali od našeg OOUR-a Budućnost Ludbreg.

Znamo dobro da svaki par proizvedene obuće mora da ima u kutiji i proizvodnu deklaraciju, ali izgleda da ta pravila ne vrijede za obuću iz Budućnosti. Kod preuzimanja obuće ove sezone nailazili smo da u svim kutijama nije bilo deklaracija. Na primjer artikli Ahil, Rado od 100 pari primljene obuće u prosjeku 30 pari je bilo bez deklaracije. Telefonski sam upozorio odgovorne u Budućnosti za propuste, ali ništa od dogovora. Također sam obavjestio i centralu u Tržiču da oni urgiraju, ali pošiljke koje sada primamo nema svaki par deklaraciju. Ovih dana smo primili artikl Mare opet deklaracije nema u svakoj kutiji. Neznam koga treba zamoliti da to ne čini. Obuću bi kao neurednu trebalo vratiti, ali sezona je tu šta ćemo prodavati.

Propisi su strogi za takve propuste tko će da plati kaznu — naravno poslovodja. Nama to stvara probleme, nemoguće je svaku kutiju kontrolirati kod većih isporuka. Za novu sezonu jesen—zima zamoljavam odgovorne u Budućnosti da spriječe takve propuste, jer će cipela brže dolaziti do kupca kada bude sve u redu.

Uza navedene nedostatke u vezi deklaracija sa zadovoljstvom moram da pohvalim naš OOUR Budućnost na kvaliteti izradene obuće koja je za primjer ostalima, a o rješavanju reklamacija samo pohvala brzo i kvalitetno. Vjerujem da će odgovorni pročitati ovaj članak i da ćemo za narednu sezonu biti obostrano zadovoljni, kako kvalitetom obuće, rješavanjem reklamacija i naravno da će se u svakoj kutiji nalaziti proizvodna deklaracija kako zahtijevaju propisi.

Mračić Ivan
Prodavaona Sisak

ALKOHOLIZEM JE SKRAJNA STOPNJA ČLOVEKOVE ODTUJITVE

S problemom alkoholizma se srečujemo tudi v naši delovni organizaciji. Evidentiranih imamo 72 alkoholikov, 35 od teh je bilo na zdravljenju — eni manj drugi bolj učinkovitem.

Računamo pa, da je med nami veliko več takih, ki bi jim bila pomoč še učinkovita, zato smo tudi povzeli sestavek o alkoholizmu, ki ga je izdal zavod SRS za zdravstveno varstvo.

Alkoholizem je v razvitem svetu tretja glavna bolezen človeštva (za boleznimi srca in ožilja ter rakom). Če pa upoštevamo, da z vsakim alkoholikom propadajo povprečno trije družinski člani in je prizadetih še toliko drugih ljudi, potem je nedvomno na prvem mestu.

V Sloveniji imamo približno 80.000 alkoholikov. Ker pri vsakem trpijo vsaj trije družinski člani, je v Sloveniji zaradi alkoholizma prizadetih približno 300.000 ljudi.

Tudi ekonomska škoda je velikanska, nad 10 % nacionalnega dohodka požre alkoholizem (izostanki z dela, bolezni, invalidnine, prometne in obratne nezgode, stroški zdravljenja itd.). Škoda, ki jo utrpijo svojci, predvsem še otroci alkoholikov, se sploh ne da materialno izraziti.

Alkoholiki so v treznem stanju zaradi občutkov krivde brez pravega jaza (ko pa so pijani, so seveda korajžni), zato se v naša samoupravljalna dogajanja ne morejo vključevati kot tvorni subjekti — vsakdo z njimi lahko manipulira.

Alkoholik skuša svoje ravnanje opravičiti. Sprva se brani tako, da pitje sploh zanika oziroma zatrjuje, da lahko neha,

kadar hoče. Potem skuša dokazati, da pije manj kot mu očitajo, in da je to povsem normalna stvar, saj pijejo vsi in vsepovsod. Ko alkoholik že ne more več prikriti svojega alkoholizma, prične iskati vzroke zanj. Te vzroke najde in jih obvezno projicira izven sebe: krivi so žena, služba, usoda, politika itd. Če ga potem okolje stisne v precep, mu naenkrat postane jasno, da lahko (nekaj časa) zdrži brez pijače in potem s temi kratkimi obdobji treznosti poskuša zabrisati vsa druga daljša (in za družinsko okolje uničujoča) obdobja, ko je pil.

Bistvo alkoholizma ni v pitju alkoholnih pijač (čeprav brez alkohola seveda ni alkoholizma), temveč v spremenjeni osebnosti, ki je za okolje, zaradi alkoholičnega obnašanja (sebičnost, površnost, prepirljivost, zanemarjenost, agresivnost itd.) težavna tako v vinjenem kakor v treznem stanju. Temeljni vzrok za deformacijo alkoholikove osebnosti pa je odvisnost od alkohola.

V ČEM JE BISTVO ODVISNOSTI OD ALKOHOLA?

Človek, ki je (že) odvisen od alkohola, ne zmore vsakdanjih težav, stisk, napetosti in življenjskih obremenitev prebiti brez alkohola. Ob vsaki obremenilni situaciji gre pit, ne samo ob neuspehu, jezi, razočaranju, prepiru, temveč tudi ob uspehu, veselju, pohvali itd.

Postopoma postane alkoholik tako zasvojen, da ne more več ne misliti ne delati in ne živeti brez alkohola. To pomeni, da se zjutraj kar ne more zmigati in mu misli ne stečejo, dokler ne popije toliko, kolikor potrebuje.

Temeljna značilnost alkoholizma je stopnjevanje alkoholne odvisnosti in pojemanje življenjskih interesov, ki se v končni fazi alkoholizma zreducirajo na željo: biti omamljen. Tako pride alkoholik v situacijo, ko je njegova zadnja misel večera in prva misel jutra namenjena alkoholu. Uničil je družino, izgubil prijatelje, zapravlil zaupanje in sedaj lahko le še životari kot razčlovečeno in z alkoholom prepojeno bitje. Ta zadnja faza alkoholizma je pravzaprav skrajna stopnja človekove odtujitve.

Alkoholizem je dolgotrajna bolezen, ki traja pet, deset, dvajset in več let. Gre skozi za dve fazi:

1. Faza uničevanja družine. Zaradi močnega alkoholnega obnašanja in spremljajočih zdravstvenih težav se žena počuti opeharjeno za vsa svoja lepa pričakovanja. Ko spozna, da je sploh nima rad, da ni zmožen pristnih čustev, da ljubi samo alkohol, njo pa v vsakem pogledu izkorišča, se počuti osramočena in ponižana. Alkoholik zasluži čedalje manj in zapravi čedalje več. Svoje družinske in delovne obveznosti zanemarija. Ženi ne more biti več v oporo in otrokom že dolgo ni več za zgled. Vsako zaupanje zaigra. Družini grozi razpad. Žena običajno prepreči razsulo družine na ta način, da vzame vaje v svoje roke. Tako jo življenjska nuja zaradi neučinkovitosti in malomarnosti alkoholnega moža potisne na »presto družine«, pravzaprav na »presto revščine in gorja«. Nekdanji gospodar oziroma oče, ki je nekoč dajal družini občutek varnosti, postane sedaj privešek družine. Pravzaprav je izvržek, ki postaja čedalje bolj predmet sovrašstva, zaničevanja, pomilovanja in lažnega usmiljenja. Temu stanju pravimo patološki matriarhat v alkoholikovi družini. Opisani zamenjavi prvinskih vlog očeta in matere se prilagodijo otroci in morebitni drugi družinski člani. Otroci se v vseh zadevah obračajo na mamo. Očeta se sramujejo, ga celo zaničujejo in sovražijo. Najprej so priče prepirov in pretepov, pozneje pa postanejo »osebni stražarji« matere, ki jo varujejo pred očetom. V takšni družini ne morejo biti zadovoljene osnovne potrebe po varnosti in ljubezni. Zato so otroci prizadeti, nevrotični. Navedene okoliščine povsem uničijo pozitivne čustve med nekoč ljubečima se zakoncema.

Bistvo dogajanj v tej fazi alkoholizma poimenujemo kot alkoholno bolezen alkoholikove družine, ki je v tem, da so se navedenim razmeram patološkega alkoholnega matriarhata vsi družinski člani prilagodili v tolikšni meri, da ne napravijo nič učinkovitega, da bi situacijo spremenili. In ravno s tem »dokazujejo«, da so vsi bolni.

V končni fazi (če alkoholik ne kapitulira in se ne začne zdraviti z družino vred) pa pride do razveze in reorganizacije enega dela družine. Alkoholik pa ženi običajno ne da miru, temveč je nadleguje celo na delovnem mestu. To stanje traja, dokler ga ne pobere odrešilna smrt. Poprečna življenjska doba alkoholikov je okoli 52 let.

2. Faza alkoholikovega osebnostnega in družbenega propadanja.

Ko je alkoholik uničil družino, izgubil prijatelje, zapravlil službo, je po naših izkušnjah nepopravljivo odtujen, saj nima nikogar več, ki bi mu s srcem stal ob strani na dolgotrajni in zahtevni poti zdravljenja in resocializacije. Životari po beznicah in čaka na neizbežni konec.

Alkoholizem spremljajo tudi okvare na telesnem zdravju. Najbolj prizadeti so možgani, vsak kozarec alkohola uniči več tisoč možganskih celic. Po tridesetem letu starosti sicer vsakemu dnevno propade okoli 100.000 možganskih celic, alkoholiku pa približno dvakrat toliko; 13 milijard — kolikor imamo možganskih celic, je res veliko, toda nikakor ne neizčrpno število. Zaradi naglega propadanja možganskih celic in pogostne pijanosti alkoholiki niso več ustvarjalni, postopoma postanejo bebasti (razne stopnje psihoorganskega sindroma).

Alkohol počasi, toda zanesljivo uničuje tudi druge organe, predvsem srce, jetra, ledvice, želodec itd.

Zdravstvene okvare še zdaleč niso najbolj bistvene komplikacije alkoholizma, kot so nekoč zmotno domnevali v medicini. Telesno še povsem zdrav alkoholik lahko opravi že vse tisto, čemur pravimo uničenje družine.

Alkoholizem se včasih zaplete tudi s kakšno psihiatrično komplikacijo (bledež, blodnjavost, bolezenska ljubosumnost, psihoza Korsakova, božjast, bebavost itd.). S temi komplikacijami se je — in se še vedno — ukvarja tradicionalna psihiatrija, ki alkoholizem sam pusti vnemar.

Kdo je torej alkoholik?

Alkoholik je vsak, ki je zaradi pogostnega in pretiranega pitja alkohola postal od alkohola odvisen in ima zaradi tega nevšečnosti v družini in v službi, javljajo pa se tudi zdravstvene okvare. Če za koga to še ni alkoholizem, naj počaka še kakšno leto, pa se bo alkoholna bolezen zanesljivo pokazala v »vsej svoji krasoti«. Na kratko: alkoholizem je vsakršno uživanje alkohola, ki ustvarja probleme.

Alkoholizem med mladimi

Za mladega alkoholika štejemo tistega, ki še ni dopolnil trideset let. Ker je alkoholizma med odraslimi čedalje več, ga »mora« biti mnogo tudi med mladimi. V naravi same alkoholne bolezni je, da poskrbi vedno sproti za nove generacije alkoholikov. Alkoholik nasploh nerad pije sam, temveč poskuša med pivec spraviti tudi svoje znanke in prijatelje. Tudi alkoholiki starši uvajajo otroke v alkoholizem s ponujanjem alkohola otrokom in s svojim »dobrim zgledom«.

Skoraj pri vsakem alkoholiku, ki ga obravnavamo, ugotovimo, da se je njegov alkoholizem začel že v mladosti. Vdajanje alkoholni omami onemogoča normalno zorenje mladega človeka, ki si zaradi tega ne pridobi dovolj znanja in izkušenj za življenje. Ker je brez pravih delovnih navad, nikjer ne doživlja uspehov. Dobro se počuti le za gostilniškim omizjem.

Kaže, da gredo slabi uspehi, zavlačenje študija in osip na visokih šolah v znatni meri na rovaš začetnega ali pa razvitega alkoholizma med študenti. Alkoholiki-intelektualci povedo, da so se na alkohol navadili v študentskih letih in da so zato dolgo študirali. S popijanjem se zapravi veliko časa. Zaradi enkratne pijanosti zgubi človek praktično dva dni ali pa v tem času zanesljivo ni sposoben za zbrano intelektualno delo. Resen študij pa je zelo zahtevno delo, ki terja treznega, spočitega in ustrezno motiviranega človeka.

Zdravljenje in preprečevanje alkoholizma

Alkoholik začne razmišljati, da bi se morda zdravil in prevzgojil šele, ko zaradi svojega alkoholnega obnašanja pride v ožjem ali širšem okolju v takšno zagato, da nima drugega izhoda kot zdravljenje. Seveda pa je od razmišljanja o zdravljenju do rehabilitacije zelo dolga pot. Pri nas samo vsak deseti alkoholik, ki pride na posvet v psihiatrično ordinacijo, uspešno zaključi intenzivni del zdravljenja v dispanzerju ali bolnišnici vsi drugi pa s svojimi izrednimi sposobnostmi za manipulacijo tako učinkovito obvladujejo svoje okolje, da lahko še naprej (običajno do smrti) pijančujejo in se obnašajo asocialno.

Osnovna načela zdravljenja

1. Ker ni bolan samo alkoholik, temveč tudi njegovo družinsko in delovno okolje (zato govorimo o zahodni alkoholni kulturi), pride v poštev le ekološko zdravljenje, ki sta vanj vključeni tudi družina in delovna skupina.

2. Terapevt sam je brez moči, edino v skupini lahko nekdanji alkoholik spozna svojo dejansko situacijo in dobi spodbude za drugačno življenje.

3. Alkoholik se mora konfrontirati s stvarnostjo svojega alkoholnega razčlovečenja in začeti v redu delati ter se obnašati socializirano, kajti to je edini način, da mu bo okolje postopoma začelo verjeti. Samo z delom in normalnim obnašanjem si bo spet pridobil naklonjenost svojcev in prijateljev. Samo z delovnimi uspehi se mu bosta dvignila samozavest in samospoštovanje. Kdor pa v teh temeljnih prizadevanjih ne uspe, pije naprej.

4. Ker je alkoholik zaradi dolgoletnega zaostajanja v svojem intelektualnem in emocionalnem razvoju nazadoval in veliko izgubil na vseh področjih človeškega udejstvovanja, ga moramo aktivirati v tolikšni meri, da bo z nadpoprečnimi prizadevanji med večletno rehabilitacijo nadomestil vse tisto, kar je zaradi sužnosti alkohola zamudil. Rehabilitacija študenta-alkoholika, ki je zapravlil tri leta študija, traja tako najmanj osem let.

Osebnostna rehabilitacija je pogoj za družinsko, obe pa za poklicno in družbeno rehabilitacijo. Vse je prepleteno in med seboj povezano.

5. Da bi nekdanji alkoholik zbral dovolj moči za polno in vsestransko rehabilitacijo, mora zdravo živeti: trdo delo, intenzivna jutranja telovadba, planinarjenje, opustitev kajenja itd.

6. Med procesom zdravljenja in rehabilitacije se mora nekdanji alkoholik tako spremeniti, da bo »svobodo od« (prisile, ki izvira iz odvisnosti od alkohola) začel preusmerjati v »svobodo za«: graditev aktivnih vezi s svojim družinskim, delovnim in širšim družbenim okoljem, za ustvarjalno delo in spontano aktivnost na različnih področjih človekovega udejstvovanja.

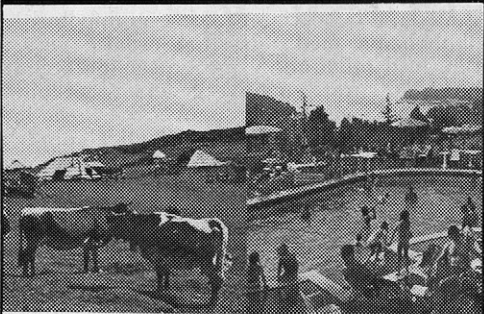
Nekaj spoznanj v zvezi s preprečevanjem alkoholizma

1. Vsak alkoholik je bil najprej družaben, zmeren pivec.

2. Vsakdo med nami lahko postane alkoholik, razen abstinentov.

3. Zdravstvenega dokaza o koristnosti alkohola ni nobenega, med tem pa imamo v SR Sloveniji najmanj 80.000 dokazov (tj. alkoholikov), da alkohol razkraja posameznika, družino in družbo.

4. Ne vemo še, kakšno je »pitje po pameti«, ki bi vsakega pivca zanesljivo obvarovalo pred alkoholizmom.

				KRAJ V MAKEDONIJI Z ARHEOLOŠKIMI NAJDIŠČI	TANJŠI KOS LESA	IZVRŠNA OBLAST	KROGLICA FRNIKOLA	IME AMER. SATIRIKA BUCH- WALDA	PIŠI V ČEVLJAR	RAVNINA PLANOTA	DELAVEC PRI ODPA- VI VOZIL	GAZ V SNEGU	SEKANJE	PERZIJA
				OKOV, VEŽ					FRANCOSKI PEVEC IN IGRALEC (TINO)					
				TROPSKI KOPITAR KREGAN ČLOVEK				R	AVSTRIJ. PSI- HOLOG (ALFRED) RIBJE JAJČECE					
NAGLASNO ZNAME- NJE, GRAVIS	POVRNITEV BOLEZNI	DALMATIN TOVORNA ŽIVAL	NABRAVA SNOV 5					VRSTA ŽGIBA PRI AVTU SEKANJE KAMNA						
REKA, KI TEČE SKOZI KROPO							KRN, ŠTULA KOSARIKAR DANEU					KRAJ PRI ROGAŠKI SLATINI	SMRTNI BOJ	ČAROBUST
VRSTA RASTLINE	E				HUNSKI KRALJ, "ŠIBA" BOŽJA					LJUDSKI ZDRAVNIK, MAZAČ				
TOPILO ZA NITRO LAK					IME SLIKARJA ŠUBICA GIZDAVOST, LIŠP	INDUSTRIJ. MESTO V OHIO (ZDA)			3	SPODNJA OKONČINA				
TENKA MREŽASTA TKANINA			PEGAVICA IME IGRALCA LANCASTRA							IME VIOLINI- STA OZIMA NAZIV ZA JANEŽ				
IVAN DOLNIČAR		IGLA Z GLAVICO EVROPSKI VELETOK					GORSTVO V BURMI PEVSKI ZBOR							ZNANA PRE- ŠERNOVA PESEM
MAJHEN POV- ZROČITELJ NALEZLJIVE BOLEZNI					ZVONKO RUNKO		HRV. MESTO OB KRKI BENJAMIN DISRAELI				TROPSKI LES TIKOVINA DELAVSKA ENOTNOST			
NAJBOLJŠA TENISKA IGRALKA NA SVETU (CHRIS)	V				MESTO V SEVERNI BIH				ZAMISEL, DOMISLEK					
MESTEČE SEVERNO OD MILANA	A				IME FRANC. PISATELJA GIDEA				FRANCOSKI SISTEM BARVNE TV	S				

NAGRADNA KRIŽANKA

Za zadnjo križanko smo dobili 90 rešitev. Nagrade je izžrebala naša sodelavka iz splošnega sektorja VALENTINA ZADRAVEC.

Nagrade so dobili:

80 din JANUŠ FRANCKA — 512
60 din KARNIČAR JOŽICA — 200
40 din METKA STRITIH — upokojenka
20 din ZUPAN MIRO — PUR
20 din KLANČAR ZVONKA — 523

Počitek za neparne avtomobile. Ukrep o prepovedi vožnje nas je več ali manj vse prizadel. Ob torkih in četrtkih imajo avtobusi veliko več potnikov.

Ukrep je povzročil težave tudi v našem voznem parku. Kombiji in tovornjaki ne smejo na razdaljo daljšo od 200 kilometrov.

»Težave so, vendar jih bomo z reorganizacijo nabavne službe omilili, tako da v proizvodnji ne bo škode in bomo lahko normalno poslovali,« pravi vodja nabavnega sektorja tov. Danilo Gradišar.

ZAHVALE

Ob smrti moža

VALENTINA TERANA

se delovni organizaciji, sindikatu PEKA in sodelavcem iz oddelka 512 lepo zahvaljujem za venec in denarno pomoč.

Zahvaljujem se tudi vsem znancem in prijateljem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča žena Slavka z družino

Ob boleči izgubi moje drage mame, očeta in stare mame se najiskrenejše zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam oddelka 550 za izrečena sožalja, darovani venec in denarno pomoč.

Žalujoča Teja Petauer z družino

Poslovodkinjam in poslovodjem II. grupe ter tovarišu Karlu Zajcu se iskreno zahvaljujem za poslano darilo.

Vsem in vsakemu posebej želim obilo osebnih sreč in mnogo delovnih uspehov.

Heda Klemenčič, Gornja Radgona

Iskreno se zahvaljujem sindikalni organizaciji za obisk in darilo v času moje bolezni. Najlepša hvala sodelavcem, ki me obiskujejo.

Franc Povalej

Sodelavcem in sodelavkam iz oddelka 523 se iskreno zahvaljujem za lepo izbrano darilo in jim želim še mnogo delovnih uspehov.

Francka Jakupčević

V GOSTEH PRI FRANCOZIH

(nadaljevanje)

V letošnjem letu je bilo na ravni občine dogovorjeno, da se poleg ustaljene izmenjave vsakoletnih obiskov med pobratenima mestima letos organizira obisk, deloma kot vsi doslej, deloma pa kot delovni obisk družbenopolitičnega značaja. Dogovorjeno je bilo, da poleg I. in II. ekipe naših rokometashev odpotuje v Francijo tudi delegacija trinajstih sindikalnih aktivistov. Ti bi v razgovorih v pobrateni občini spoznali družbenoekonomsko življenje naših pobratimov in hkrati organiziranost in delovanje njihovih občin in njenih organov.

Tako smo se, dne 26. 4. ob 23. uri zbrali na avtobusni postaji in nestrpno pogledovali vzdolž ceste, zdaj na uro in čakali Kompasov avtobus, ki naj bi nas ponesel na daljino 800 km dolgo pot proti Franciji proti pobratenemu mestu Ste Marie aux Mines, katerega ime nosi tržiška prazdnica. Po 20-minutni zamudi se je končno prikazal pričakovani avtobus, ki nam je naslednje štiri dni pomenil dom in domovino. Kot bi trenil smo bili vkrcani, seveda rokometasi na prvih sedežih (z izgovorom da bodo tako bolje pripravljene za športno srečanje v Franciji). Še kanček smole, nekdo od potnikov je doma pozabil potni list, to nas je stalo nekaj kilometrski ovinek in malo pred polnočjo smo bili že na mejnem prehodu Ljubelj, kjer so bile formalnosti hitro urejene in v prvih trenutkih našega prazdnika OF 27. aprila smo brzeli po ovinkih onstran Karavank. Približno ob eni po polnoči smo se že vključili na avtocesto Celovec—Salzburg, kjer se nam je naš šofer predstavil po imenu Slavko in nam pojasnil tudi zamudo, katere razlog je pomanjkanje šoferjev na dolge proge in da so njega-upokojenca zvečer sneli iz postelje. V avtobusu pa kljub pozni uri to noč spanja ni bilo, malo je bila temu kriva radovednost, kakšen je kraj skozi katerega je marsikdo med nami potoval prvič (tudi jaz) med drugim smo v okolici Katschberga opazovali imponantne stebre viaduktov bodoče ceste, ki jo gradijo noč in dan, delovišča pa osvetljujejo z močnimi reflektorji. Ob 4. zjutraj se je začelo svetlikati zato smo začeli z ugibanji kakšno neki bo vreme v krajih, kamor smo namenjeni in skozi katere potujemo.

Nekaj pred šesto zjutraj smo že bili na avstrijsko nemški meji, kjer smo čakali dobro uro, da sta šofer Slavko in vodja potovanja tovariš Furlan opravila nujne formalnosti.

Na nemški carinarnici nas je presenetila na steklo nalepljena nekakšna tiralica nemških teroristov, ki jih iščejo nemške oblasti. Pravi hladni tuš pa je bil naš postanek ob neki občestni restavraciji. Tisti, ki so imeli s seboj marke so si pač privoščili »jutranjo kavico«, ki je bila vsaj na daleč podobna naši, vendar je le-ta veljala samo 4 marke in smo tisti, ki smo ostali brez kavice kaj hitro ugotovili naš prihranek na njen račun. Sicer pa je bil dan precej oblačen in meglen, temu primeren pa tudi razgled po okolici, potovanje samo pa precej enolično. Čas smo si krajšali z družabnostjo, pevskimi vajami, dogovorjeno je bilo, da naj bi v Franciji pri slovenskem spomeniku žrtvam nacizma zapeli nekaj partizanskih pesmi in pa seveda z nepogrešljivimi šalami. Ker je šofer Slavko vso pot skozi ZRN trdovratno vztrajal pri svojih 80 km/h je nekdo, ko nas je že ne vem kateri težki vlačilec prehiteval, zaklical: »Slavko zakaj si spet prestavil v rikverc?« Seveda je tudi ta šala povzročila obilico smeha. Kadar pa se je megla

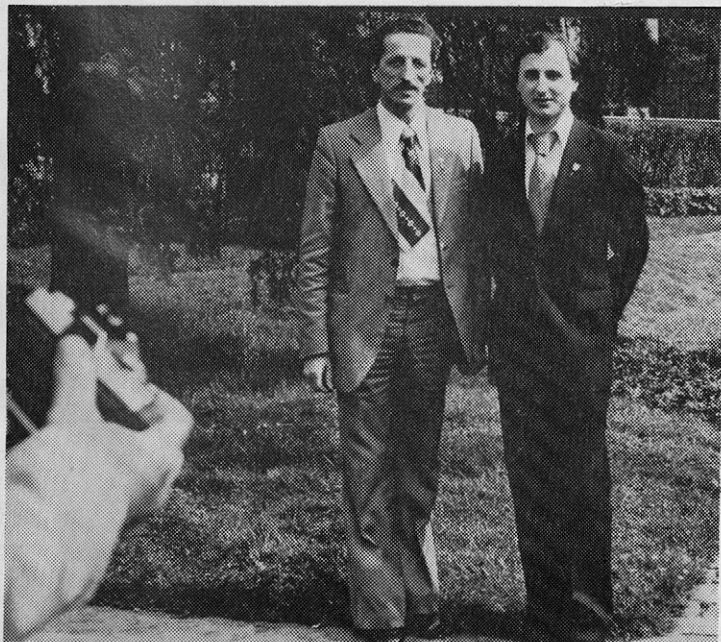
le malo dvignila, smo skozi okna opazovali ogromne planjave nemških ravnin, gosto posejanih s cestami, da se človek čudi, kam vse te ceste sploh še lahko vodijo. Presenetila pa nas je njihova skrb za čistočo ob cestah. Prav pikolovsko si moral strmeti v travnike in gozdove ob cesti, da bi opazil tu in tam kakšen odvržen papirček, povsod ob poti pa je bilo polno ličnih klopov poleg pa PVC vrečke na posebnih obročih (namesto košev). V okolici Ulma pa nas je presenetila na pol zamrznjena Donava. Na pragu maja je bila še vedno do polovice zaledenela, pa tudi sicer je bilo zunaj precej hladno, njihve tamkaj pa so še neobdelane čakale toplejših dni. Ko smo zgodaj popoldne prispeli v Buden Baden, v bližini francoske meje pa smo doživeli drugo neprijetnost. Odšli smo v restavracijo v neko veleblagovnico na kosilo v prepričanju, da bomo zaradi bližine francoske meje lahko plačali s francoskimi franki, vendar smo se ušeli. Z nemško vljudnostjo so nam pojasnili da prodajajo pač le za marke. (Če pomislimo kako se pri nas klanjamo nemškim turistom z markami in se sami sebi opravičujemo, da to delamo le zaradi mark — nujno potrebnih deviz, ki pa jih potem, ko preidejo v našo last velikokrat prav nesmiselno zapravljamo). Še sreča, da nam je ostalo še zadnje od naših domačih popotnic.

Kmalu po tem smo bili na nemško francoski meji, tudi tu smo videli izobešene fotografije nemških teroristov in ko smo jo prekoračili smo se počutili precej bolj sproščeno in domače, deloma tudi zaradi občestne dekoracije podobne naši (odpadki ob cestah).

V pobrateno mesto Ste Marie aux Mines smo prispeli, kljub temu, da je po francoskih cestah šofer Slavko bolj junaško pritiskal na plin, s polurno zamudo kar pa zaradi tako velike oddaljenosti med pobratenima mestoma ni bilo nič posebnega, če ne bi Francozi imeli svojih ur pomaknjenih za celo uro naprej, na kar ni od nas nihče pomislil in so nas tako čakali dobro uro in pol. Ta nesporazum pa je bil po snidenju kaj hitro v pozabi, le prijateljsko so nam svetovali naj svoje ure naravnamo po njihovem času, da pri programu obiskov v naslednjih dneh ne bi ponovno doživljali takih neprijetnosti — namreč enournih zamud.

Francoski gostitelji so nam zaželeli nadvse pristrčno dobrodošlico in nas sprejeli kot pravi pobratimi. Po pozdravnih besedah gostiteljev in pa naše zahvale za pristrčen sprejem so nas dodelili k posameznim družinam, katerih gostje smo bili naslednje dni in ki so skrbele za nas in naše počutje bolj kot za svoje lastno. Naju s Stanetom je sprejela družina jugoslovanskega Francoza, njegov rodni dom je v okolici Livna, dodelili pa so naju k njemu zato, ker pač nisva znala nemško, še manj pa francosko. Gostitelji so naju kot rojake sprejeli prav pristrčno pod svojo streho. Po večerji smo se spustili v prijateljski pomenek, tako da sva se le stežka odtrgala k prepotrebni počitki, saj smo preteklo noč na potovanju komaj kaj zatisnili oči.

Boris Janc

Boris Janc in Stane Kuzma v Franciji

LITERARNI KOTIČEK

KO BOŠ ŠLA V PLANINO

*Ko boš dekle šla v planino
povej še meni to,
da te bom pospremil
na lepo to goro.*

*Ko pomladi sneg kopni
in studenček žubori
čist kot biser v dolino,
jaz in dekle pa v planino.*

*Čeprav plazovi še grmijo
naju v koči ne pustijo,
v navezo kar greva
in tudi vrh doseževa.*

*Tam kjer skale kopne so
rožce tukaj že cveto,
prelepe rožice so te,
ki rastejo vrh gore.*

*Ko sva v planini
sva srečna zato,
ker so planine
nama več kot zlato.*

Janko Januš

ŠAH

Po uspehu šahistov naše delovne organizacije v občini Tržič je ekipa sodelovala na sindikalni šahovski ligi Gorenjske. Nastopilo je sedem ekip, igrala pa je vsaka z vsako. Šahovska liga je bila od aprila do sredine maja ob ponedeljkih na Jesenicah, v Kranju in v Lescah. Za PEKO so igrali: Ivan Ravnik, Stane Valjavec, Janez Uzar, Peter Mali, Franc Primožič, Lado Klančar, Franc Kokalj, Dušan Jazbec, Milan Meglič in Jože Prašnikar. Po slabem startu smo se ujeli in igrali iz kola v kolo bolj in na koncu osvojili tretje mesto.

Izidi: PEKO proti	VERIGI Lesce	1:5
	ISKRI Kranj	3:3
	ŽELEZARNI Jesenice	4,5:1,5
	REMontU Jesenice	4,5:1,5
	GRADBINCU Kranj	5:1
	SAVI Kranj	1,5:4,5

KONČNI VRSTNI RED:

1. VERIGA Lesce	25,5 točke
2. SAVA Kranj	23,5 točke
3. PEKO Tržič	19,5 točke
4. ŽELEZARNA Jesenice	17 točk
5. ISKRA Kranj	16,5 točke
6. REMONT Jesenice	16,5 točke
7. GRADBINEC Kranj	7,5 točke

Naj omenim, da skoraj nikoli nismo igrali v najmočnejši postavi zaradi delovnih ali šolskih obveznosti. Največ točk so za ekipo zbrali: Ravnik, Valjavec in Klančar, ostali pa manj zaradi neizkušenosti na močnejših tekmovanjih. Iz lige ni izpadla nobena ekipa. Poslovili smo se z željo, da bi drugo leto pritegnili še več ekip.

V okviru priprav za USNJARIADO 79 so šahisti imeli zbirno tekmovanje, ki je bilo hkrati tudi sindikalno prvenstvo tovarne. Po dokaj izenačenih borbah s po 5 minut na igro je zmagal Stane Valjavec iz 700 – 10,5 točke, pred Janezom Uzarijem iz 522 – 9 točk, Petrom Malijem iz 560 – 8,5 točke, Jožetom Prašnikarjem iz 540 – 6 točk. Letos je prvič igrala tudi ženska predstavnica Marija Lavtar iz 700 in postala ženska sindikalna prvakinja v šahu za leto 1979.

Stane Valjavec

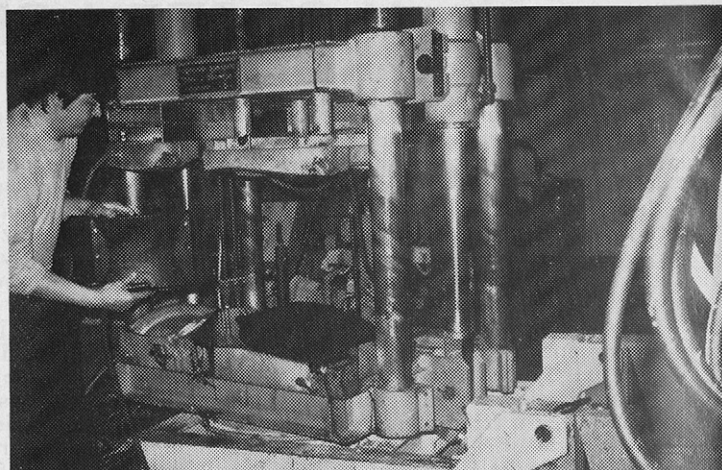

Reklamne majice za delavce PEKA

Lojze Činč, Janko Meglič in Franc Gregorc so razdelili 3900 majic PEKO

Sekalec zgornjih delov v TOZD Trbovlje KARLI HREN. »Pri odsekavanju je treba paziti, da se ujema barva pa tudi kvaliteta je izredno važna. Kdo pa bo vesel, če bo kupil škornje iz slabega in neenakega usnja?«

V TOZD Poliuretan ne vlivajo samo podplatov. Na visokotlačnem stroju za vlivanje PU DESMA izdelujejo sedeže za traktorje. Milan Zupan pri izvlačevanju sedežev.

PARTIZANSKI MARŠ

Letos 9. maja na Dan zmage se je ekipa PEKA udeležila 23. pohoda Ob žici okupirane Ljubljane. 25 km dolga proga imenovana PARTIZANSKI MARŠ je potekala od starta za Bežigradom preko Urha čez Golovec na ljubljansko barje in preko Ljubljaničnice (pontonski most) do cilja na Trgu revolucije. Na startu je bilo čez 70 ekip. Našo so sestavljali rekreativci – smučarski tekači: Darko Lausegar 533, Stane Valjavec 700 in Peter Kovač 531.

Nekako po treh urah smo zagledali cilj in vse težave in krize na progi so bile pozabljene. Tek je bil manifestativnega značaja in zato je vsak udeleženec dobil lepo izdelano značko in plaketo mesta Ljubljane – mesta heroja.

Stane Valjavec

IZ UREDNIŠTVA

Sonce nas je že dodobra pregrelo, tudi uradno poletje je že na pragu. Nestrpno se že pripravljamo na počitnice. Vsak si bo skušal popestriti dopustniške dni v prijetno doživetje. Želimo vam mnogo sonca in dobre volje. Če boste odšli na morje, ne pustite soncu, da vas bo že prvi dan opeklo in vam zagrenilo naslednje dni. Če boste hodili po planinah, ne pozabite na previdnost.

Prav gotovo boste odšli v naravo na piknik. Zapustite mesto piknika tako, kot je bilo, preden ste prišli. Pospravite tudi tiste drobne papirčke in plastične kozarce.

Napravite si spisek, kaj morate vzeti s seboj za vse dni. Včasih tudi polna denarnica ni dovolj, da bi si manjkajoče lahko kupili. Doma pustite skrbi in slabo voljo.

V prejšnji številki smo vas želeli spodbuditi k pisanju. Prav nobenega vprašanja nam niste poslali, tako tudi odgovarjati ne moremo. Prepričani smo, da bo po dopustu drugače in boste bolj aktivni.

Zadovoljne počitnice in na svidenje
urednica

čevljar

Glasilo delovne organizacije tovarne obutve PEKO Tržič n.sol.o. – Ureja uredniški odbor: Janez Kališnik, Edo Košnjek, Nataša Meglič, Marjan Markič, Anton Simonič, Karel Zajc, Ivan Zaplotnik, Marija Slapar, glavni in odgovorni urednik. – Naslov uredništva: »PEKO« Tržič, telefon 50-260 int. 217. – Tisk: TK Gorenjski tisk Kranj. – Izhaja enkrat mesečno v nakladi: 3200 izvodov v slovenskem in 1600 izvodov v srbohrvatskem jeziku. – Glasilo dobijo člani delovne organizacije, štipendisti, vajenci in upokojenci brezplačno.